

EN VEUREM DE TOTS ELS COLORS

Els escacs del duc

Si hi ha hagut un pacte pre-electoral entre Felipe González i Adolfo Suárez, ha estat una obra mestra. Ningú a Madrid no en sap res. i els dirigents del CDS sembla que han optat per pactar ciutat a ciutat, parlament a parlament. Tenen molt a guanyar. I en veurem de tots els colors.

J. M. Sanmartí (Madrid)

«**Q**ue diguin ells amb qui pactaran després de les eleccions», cridava Adolfo Suárez en els mítings que l'acusaven d'haver-se posat d'acord amb AP per desbancar el PSOE. Els esforços per assimilar el CDS a la dreta pura foren una de les constants de la campanya electoral socialista i, posteriorment, Txiqui Benegas, secretari d'Organització del PSOE, assegura que no es tractava d'una simple estratègia per desanimar el vot centrista, sinó de la convicció que ambdues forces, és a dir, CDS i AP, són dues manifestacions de la mateixa dreta.

Aquesta anàlisi topa frontalment amb els plantejaments del CDS, que ha anat basant el seu avanç en tres aspectes: el carisma populista del seu líder Adolfo Suárez; l'ambigüitat programàtica, on destaquen trets progressistes, i la reestructura d'un espai social i polític de centre que ja protagonitzà els primers anys de la transició.

No hi ha pactes pre-electorals

No hi ha cap evidència certa que el CDS s'hagués compromès abans del deu de juny a aliar-se amb alguna altra formació. Ni tan sols n'hi ha indicis. Totes les possibles parts implicades han negat sistemàticament l'existència de contactes previs i, de moment, els

Adolfo Suárez, populisme i ambigüitat programàtica.

fets ho demostren. Cal tenir en compte que el refús als pactes ha estat fins ara una de les constants en l'estratègia dels suaristes. Fou especialment memorable la seva negativa a pactar en l'Operació Roca el 1985-86, malgrat les pressions i els temors a un daltabaix.

Aquella vegada la jugada sortí redona al duc de Suárez, que d'un sol tret provà, per un costat, que el CDS és un projecte que es pot vendre sol, i, per l'altre, eliminà el seu principal competidor, el PRD. Val més anar sol que mal acompanyat, deia Suárez, fregant-se les mans, el 23 de juny de 1986. Ara, però, ha de triar companyia, vulgues o no.

El CDS sorgí el 1982 com una escissió de la UCD, partit que precisament havia fundat el 1977 Adolfo Suárez per dur la transició. Suárez dubtà molt abans de fer aquest pas i esperà que la disgregació de la UCD fos tan gran que la seva sortida no pogués ser interpretada com una ganivetada per l'esquerra. Aquesta fou, precisament, la gran diferència entre el CDS i el PDP, ja que Óscar Alzaga no es tragué mai del damunt el dit acusador d'haver dinamitat la UCD i, posteriorment, la Coalición Popular.

El duc arreplegà un grapat de fidels,

com Agustín Rodríguez Sahagún i Jesús Viana, i començà la seva «travessa del desert». Durant aquesta etapa es va dir molt que el PSOE veia amb molts bons ulls aquesta operació i que fins i tot col·laborava amb alguns dineros. No era la primera aventura d'aquest signe. Es diu que la UCD havia finançat el sorgiment del Partit Socialista Andalús, per entrebancar el PSOE en un dels seus feus principals.

No hi ha proves d'aquest suport financer, però tothom pogué observar les bones relacions entre el poderós PSOE i el petit CDS, paleses, per exemple, en la investidura de Felipe González com a primer ministre, el mes de novembre de 1982. Els suaristes maldaven llavors per donar una imatge progressista i socialdemòcrata i feren costat a moltes iniciatives dels socialistes.

En aquells anys, Suárez estava convençut que la seua caiguda del poder el 1981 havia estat provocada per la dreta fàctica (banquers, grans empresaris, militars, bisbes, etc.), enemics del seu programa de reforma, i per això es va decantar vers una esquerra moderada, malgrat que aquesta també havia treballat de ferm per llançar-lo fora de La Moncloa.

El distanciament entre PSOE i CDS

La situació començà a canviar cap al 1985, arran de les noves perspectives econòmiques i polítiques. El gir del PSOE cap a posicions atlantistes, les dificultats de la reconversió industrial, el programa antiinflacionista, els dubtes en matèria de mitjans de comunicació públics, etc., van anar obrint un nou espai electoral, que el PRD de Miquel Roca i Antonio Garrigues intentava capitalitzar.

Al mateix temps, Suárez descobrí que tan adversari era el PSOE com la Coalición Popular i que ja li començaven a aperèixer festejadors. Al seu torn, els socialistes s'adonaren que el CDS no els convenia, ni com a aliat, perquè ja controlaven el centre, ni com a adversari, que els podia robar alguns vots. El distanciament fou, doncs, automàtic, i el CDS encetà una escalada de crítiques cap al PSOE. L'enfrontament esdevingué clar i net en el referèndum sobre l'OTAN, de manera que en les discussions posteriors, com la investidura de Felipe González el 1986, el CDS ja s'havia situat totalment en l'oposició.

OBRA GRÀFICA
ORIGINAL

VICIANA

galeria d'art

EXPOSICIÓ FERNANDO BELLVER

Presentem la darrera sèrie de
10 gravats a l'aiguafort

«Crònica d'una carrera»

Juny 1987

Horari: de 18 a 21 h.

Dissabte tancat

Ajuntament de València: com en molts altres arreu de l'estat, hi decideix el CDS.

A les legislatives del juny del 86, Suárez s'arrisca anant sol... i guanyà. Guanyà almenys una plataforma suficient per intentar nous èxits. El primer ja li arribà el 10 de juny passat, no per un augment important de vots, sinó gràcies a la davallada socialista i aliancista, que situà els centristes en una posició amb més poder polític que no pes electoral (entre el 9 i el 10 per cent). Definitivament, el CDS esdevingué la setmana passada el partit frontissa, si bé d'aquí a alternativa del govern central falta molt de tros encara.

¿Centre-esquerra o centre-dreta?

L'opció que ha de fer ara el CDS és molt delicada i ningú no sap per on es decantarà. D'una banda, els centristes no tenen prou força per a governar sols, llevat d'un parell de ciutats, com ara Àvila. De l'altra, no es poden inhibir de la seva responsabilitat, perquè això anorrearà els avanços adquirits i facilitaria l'acusació d'irresponsables i de fomentar la ingovernabilitat. O sigui, s'han de decidir, però, ¿cap a on?

De les declaracions fetes fins ara es descarten els pactes globals, de conjunt, a l'estil del signat el 1979 entre González i Carrillo. S'imposa, per tant, la tàctica de negociar ajuntament per ajuntament i comunitat autònoma per comunitat autònoma. És clar que això té un doble inconvenient: allargarà molt el procés i el complicarà fins a l'infinit. I, de tota manera, marcarà tendències que comprometran la totalitat del partit.

El problema és que la decisió que prengui el CDS en determinats indrets, com Madrid o València, en donarà la imatge definitiva, que no podrà contrarestar l'estil de pacte a les ciutats o els pobles petits. Serà una imatge dre-tana, si pacta amb AP, i esquerrana, si ho fa amb el PSOE. Caldrà anar amb molt de compte perquè un tripijoc massa complicat o subtil podria motivar, al capdavall, el descontentament dels barons centristes, per una raó o altra. Adolfo Suárez ha tingut sempre molta cura de conservar el seu «pedigree» progressista, però gran part dels seus quadres són clarament conservadors, per exemple, a Castella-Lleó, i miren amb simpatia un acostament cap a AP.

D'altra banda, s'observa una mica més de duresa en les primeres manobres postelectorals d'AP que no pas del PSOE. Alberto Ruiz Gallardón, candidat a la presidència regional de Madrid per AP, ha dit, per exemple, que en cas de pacte entre el seu partit i el CDS, s'hauria de respectar la proporció de forces, és a dir, que AP es guardaria la part del lleó, començant per la presidència. Els aliancistes tenen molt mal record dels seus pactes anteriors amb demòcrata-cristians i liberals, i no pensen caure en el mateix parany de socis a parts iguals.

En canvi, els socialistes s'estimen més conservar el poder, sigui com sigui, mentre que els aliancistes no estan tan interessats a agafar-ne noves parcel·les i deure el favor al CDS. Això fa que, a priori, s'observi un pronòstic favorable a una majoria de pactes entre el PSOE i el CDS amb totes les limitacions del món i amb totes les reserves pròpies de la situació.

Això tindria el benefici suplementari per part del CDS de mantenir una mena de xantatge constant sobre els socialistes, de manera que quan convingués a la cúpula centrista, aquesta podria provocar una crisi de govern en alguna comunitat autònoma o algun ajuntament en govern de coalició. És una complicada partida d'escacs, que caldrà anar seguint amb molta cura. □